

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Taberska (spr.)

Protokolant p. o. stażysty M. P.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu J. W.

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2016 r.

sprawy **Ł. H.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 278 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego we Wrześni

z dnia 31 marca 2016r. sygn. akt II K 63/16

1. Uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu we Wrześni do ponownego rozpoznania
2. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. S. kwotę 516,60 zł brutto z tytułu zwrotu kosztów obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

E. T.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 marca 2016 r. Sąd Rejonowy we Wrześni (sygn. akt II K 63/16):

- oskarżonego Ł. H. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu polegającego na tym, że w dniu 11 stycznia 2016 r. we W., woj. (...), na ulicy (...) w sklepie (...) dokonał zaboru w celu przywłaszczenia komputera przenośnego marki A. (...) A. (...)3” (...), w wyniku czego powstały straty w wysokości 4 449 zł na szkodę spółki (...) SA, stanowiącego przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności,
- na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 4 449 złotych na rzecz pokrzywdzonej (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w P.,
- na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 1 i art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w całości w kwocie 70 zł oraz opłatę w kwocie 180 złotych (k. 60).

Powyższy wyrok został zaskarżony przez oskarżonego, który podniósł, iż z powodu błędnych danych na przesyłce sądowej zawierającej zawiadomienie o terminie rozprawy nie mógł odebrać korespondencji w placówce pocztowej, a tym samym nie mógł stawić się na rozprawie. Ponadto oskarżony wniósł o warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres 5 lat próby oraz dozór kuratora sądowego (k. 108).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja oskarżonego okazała się skuteczna, prowadząca do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy stwierdza, iż przyczyną uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowni I instancji było naruszenie jednej z podstawowych zasad procesu karnego, mianowicie ustanowionej art. 6 k.p.k. zasady prawa do obrony.

Prawo to należy do podstawowych praw człowieka i zagwarantowane jest w traktatach międzynarodowych regulujących zagadnienia praw człowieka. W tych aktach przyjmuje się, że oskarżony powinien mieć zapewnione prawo do: bronięcia się osobiście lub poprzez ustanowionego obrońcę, odpowiedniego czasu na przygotowanie się do obrony oraz udziału w przesłuchiowaniu świadków oskarżenia i żądania przesłuchania świadków obrony na tych samych zasadach. Traktaty wskazują zatem zarówno na możliwość obrony w ogóle, jak i na pewne podstawowe sposoby obrony, które winny być zagwarantowane w każdym demokratycznym systemie prawnym. Konstytucja RP zakłada z kolei, że każdy, przeciwko komu prowadzone jest postępowanie karne, ma prawo do obrony we wszystkich stadiach postępowania; może on w szczególności wybrać sobie obrońcę lub na zasadach określonych w ustawie korzystać z obrońcy z urzędu (art. 42 ust. 3 Konstytucji). Przepis art. 6 k.p.k. jest odzwierciedleniem powyższych założeń.

Przyjęcie jako zasady procesu karnego prawa oskarżonego do obrony oznacza, że może on prowadzić akcję obrończą w toku całego procesu, a jednocześnie, że w razie wątpliwości interpretacyjnych na gruncie konkretnych przepisów winny one być interpretowane tak, aby zapewnić realną możliwość prawa do obrony. Obrona jest jedną z funkcji procesowych, czyli rodzajem celowej działalności procesowej. Jej zadaniem jest uzyskanie dla oskarżonego najkorzystniejszego rozstrzygnięcia w przedmiocie procesu. Obronę prowadzić może oskarżony osobiście lub także poprzez swego obrońcę, a w wypadku, gdy oskarżony jest nieletni lub ubezwłasnowolniony, obronę realizować może również jego przedstawiciel ustawowy oraz opiekun faktyczny (art. 76 k.p.k.). Obrona formalna, czyli korzystanie z pomocy obrońcy, oznacza, że oskarżony może wybrać sobie obrońcę bądź też wnieść o powołanie mu obrońcy z urzędu, gdy nie stać go na poniesienie kosztów działania adwokata z wyboru. Ta ostatnia możliwość jest również traktowana jako podstawowe prawo człowieka (art. 14 ust. 3 lit. d) in fine MPPPO ONZ i art. 6 ust. 3 lit. c) in principio EKPC). Kodeks realizuje ten nakaz w art. 78 k.p.k.

Zasada prawa do obrony podniesiona została do rangi zasady konstytucyjnej (art. 42 ust. 2 Konstytucji RP) i znajduje swoje miejsce w traktatach międzynarodowych regulujących zagadnienia praw człowieka (art. 6 ust. 3 lit. c Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i art. 14 ust. 3 lit. d Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych). Warunkiem realizacji obrony w znaczeniu materialnym jest przysługujące oskarżonemu prawo do udziału w rozprawach.

Jak wynika z analizy akt sprawy, w przedmiotowym postępowaniu oskarżony Ł. H. został pozbawiony możliwości uczestnictwa w rozprawie sądowej w dniu 31 marca 2016 r. Przesyłka sądowa zawierająca odpis aktu oskarżenia, pouczenie oraz zawiadomienie o terminie rozprawy została zaadresowana na nazwisko K. H., zamiast prawidłowo na nazwisko Ł. H. i wróciła do Sądu Rejonowego we Wrześni z adnotacją, iż nie została odebrana w terminie (k. 43). Z treści apelacji wynika, iż z uwagi na imię na kopercie, które jest drugim imieniem oskarżonego, korespondencja nie została oskarżonemu wydana w placówce pocztowej. W tej sytuacji uznać należy, iż oskarżony nie mógł odebrać adresowanej do niego przesyłki sądowej zawierającej informację o terminie rozprawy i w związku z tym został pozbawiony prawa uczestnictwa w rozprawie. Efektem tego było uznanie na rozprawie w dniu 31 marca 2016 r. przez Sąd Rejonowy, iż oskarżony został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy w trybie podwójnego awizo, a następnie przeprowadzenie postępowania dowodowego oraz wydanie wyroku.

Wskazane uchybienia mogły mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Oskarżony w postępowaniu przygotowawczym wprawdzie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu przestępstwa, jednak skorzystał z prawa do odmowy składania wyjaśnień. W tej sytuacji nie da się wykluczyć, że poprzez wypowiedzenie się oskarżonego na rozprawie co do zarzucanego mu czynu, podjęcie czynności procesowych zmierzających choćby

do złagodzenia odpowiedzialności za przestępstwo czy wreszcie zabranie głosu po zamknięciu przewodu sądowego mógłby doprowadzić do wydania korzystniejszego dla siebie rozstrzygnięcia. Sąd Okręgowy podkreśla, że do naruszenia prawa oskarżonego do obrony doszło z winy Sądu Rejonowego, albowiem najpierw błędnie wskazano imię oskarżonego na przesyłce sądowej, a następnie Sąd Rejonowy nie dostrzegł tego błędu sprawdzając na rozprawie w dniu 31 marca 2016 r., czy oskarżony został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy.

W tej sytuacji istnieje konieczność ponownego przeprowadzenia całości postępowania przed Sądem I instancji, zapewniając oskarżonemu udział w rozprawie i możliwość przedstawienia własnej wersji zdarzenia.

Z uwagi zatem na powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż zaskarżony wyrok należy uchylić i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu we Wrześni do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając ponownie sprawę, Sąd Rejonowy winien przede wszystkim przeprowadzić wyczerpujące postępowanie dowodowe, przesłuchać oskarżonego, ponownie przesłuchać świadków, a następnie w oparciu o reguły zawarte w art. 7 k.p.k., dokonać wnikliwej oceny całego materiału dowodowego i rozważyć, czy materiał ten pozwala na uznanie oskarżonego Ł. H. winnego zarzucanego mu czynu, czy też nie.

Na podstawie § 4 ust. 1 i 2, § 17 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2015, poz. 1801), Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. S. wynagrodzenie w kwocie 516,60 złotych brutto tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

E. T.